

מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כו"ט⁶, וכ"משיח ודאי" (עי"ז) ש"עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל"⁷ – נכנס כעת ממש לבית הכנסת, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, הוא מולך את כל בני" בתוך כלל ישראל לארץ הקודש, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי.

* * *

בעמדנו באלף הששי עצמו, לאחרי "חצות" האלף, לאחרי שנת ה'תק"ט⁸, ולאחרי הקיצים השונים שכבר חלפו, בשנת תר"ח⁹ ושנת תרס"ו¹⁰, עד – ההכרזה של נשיא דורנו "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה" (בשנות תש"א-תש"ג)¹¹, אשר בשנים אלו ניתוסף יותר ויותר בגילוי פנימיות התורה. ובהמשך השנים ניתוסף בזה עוד ועוד, עד – הפצת המעינות חוצה בכל קצוי תבל, אפילו בפינה נידחת בעולם, ולא רק שהגיעו לשם התוצאות דהפצת המעינות חוצה, אלא גם המעינות דפנימיות התורה בעצמם.

... כבר סיימו כל הענינים, וביהמ"ק עומד ומוכן למעלה, ועד"ז בנוגע לכל הענינים – כבר "הכל מוכן לסעודה", ישנם כל הענינים מוכנים כבתיבה סגורה ונתנו את התיבה והמפתח שלה לכאו"א מישראל¹²,

הדבר היחידי שעליו מחכים הוא – שיהודי יצעק עוד צעקה, עם עוד בקשה ותביעה ועוד תזכורת: "עד מתי!?!".

ועל ידי זה הוא פועל שמש"ח צדקנו נכנס עכשיו לבית הכנסת זה, ולוקח את כל בני" כאן בתוך כלל ישראל לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לביהמ"ק השלישי.

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

דברים

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ט

(תרגום הפשו)

יוצא לאור על ידי

"מכון לוי יצחק"

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה
שנת השבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

א געשריי, מיט נאָך אַ בקשה ותביעה און נאָך אַ דערמאָנונג: „עד מתי“?!.
און דורך דעם טוט ער אויף אַז משיח צדקנו קומט אַריין איצטער
אין דעם ביהכנס, און נעמט מיט אַלע אידן דאָ בתוך כלל ישראל אין
ארצנו הקדושה, ירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לביהמ"ק השלישי.

(משיחות ש"פ דברים, שבת חזון, ת"ב (נדחה), י"ד אב (לפני ערבית) ו"א אב תנש"א)

כמדובר לאחרונה כו"כ פעמים, שלפי כל סימני הגאולה „הנה זה
(משיח) בא"1 תיכף ומיד ממש (ומה שמשיח עדיין לא בא אינו מובן
כלל).

ענין זה מתחזק יותר כאשר נמצאים כעת בבית משולש, ביהכנס,ס,
ביהמ"ד ובית מעשים טובים וגמילות חסדים, ובמיוחד – של כ"ק מו"ח
אדמו"ר נשיא דורנו, משה שבדורנו – שהוא מעין והכנה לבית המקדש
השלישי, שאף הוא בית משולש: ביתי בית תפלה², בית תורה (מקום
סנהדרין ליד לשכת הגזית³), ובית גמילות חסדים (שנמשכת ע"י)
הקרבת הקרבנות⁴.

. . . ובפרט שנוסף לכך ה"ז גם זמן זכאי – שבת תשעה באב בזמן
תפלת מנחה, כשנעשית התגברות חדשה ד(לידת ו)מזל משיח צדקנו,
ונוסף לזה – בשנת ה'תנש"א, ר"ת ה' תהי' שנת נפלאות אראנו, עד
להנפלאות דהגאולה האמיתית והשלימה (עליהם נאמר „כימי צאתך
מארץ מצרים אראנו נפלאות"5).

ומכל זה מובן – שזמן זה ומקום זה ה"ה זמן ומקום הכי מסוגלים
לביאת משיח צדקנו.

ובפשטות – שיהודי מאמין באמונה שלימה, שמשיח צדקנו, „מלך

לכל אחד ואחד" ואפילו לאלו אשר נאמר
עליהם⁴ "מלאים מצוות כרימון" [בדומה
לקדושת שבת ויום טוב, אשר מאירה "אף
בנפש בור ועם הארץ גמור... כמו בקדושת)
נפש הצדיק"⁵].

אלא אדרבה: כיון שמטרת גילוי המקדש
שלעתידי היא כדי להרגיל "לילך בדרך הישר",
מובן, שעיקר הגילוי הוא לאלו הזקוקים לכך.
כלומר, לאלו אשר אילולא מראה זה ייתכן
שלא יתנהגו כראוי.

ג. ה"מחזה" משפיע על כל יהודי בפנימיות

ענין נוסף הנלמד ממשל זה:
כיון שהתכלית של הצגת הלבוש "לפרקים
רחוקים ידועים" היא כדי לעורר אצל הבן את
התשוקה לבגד זה, תשוקה כה גדולה אשר
תביא לידי שינוי בהתנהגותו, ותוליכנו בדרך
הישרה, עד אשר "נעשה אצלו כמו טבע",
הרי מכך מובן, שהגילוי בשבת חזון,
"שמראין לכל אחד ואחד המקדש דלעתידי" –
הרי למרות שמראים זאת רק "מרחוק", ואף יש
אנשים שאינם יודעים על כך כלל – בכל זאת
נעשה הדבר באופן המשפיע בפנימיות על כל
יהודי: ראייתו את המקדש דלעתידי מצד
נשמתו משפיעה על גופו ועל נפשו הבהמית
של היהודי, שאף הם יתחילו ללכת בדרך
הישרה.

[וכדי שהדבר ייעשה יותר בגלוי ויותר
בפנימיות, גילו ופרסמו זאת בדורות האחרונים
– הקרובים לביאת המשיח – לכל אחד ואחד,
כך שיתבוננו ויתעמקו בדברים, ול"מחזה"
תהיה השפעה עמוקה יותר].

ד. "בת קול" רק מלמעלה

על התופעה של "בת קול", שמכריזים

א. פרשת דברים ב"שבת חזון"

פרשת דברים נקראת תמיד בשבת שלפני
תשעה באב – "שבת חזון". מכך מובן,
שמהותה של שבת חזון נרמזת בפרשת דברים.
מהו ענינה של שבת חזון?

ידועים הדברים שמביא² רבי הלל
מפאריטש³ "בשם הרב מברדיטשוב נבג"מ",
ש"שבת חזון" היא מלשון מחזה. בשבת זו
מראים "לכל אחד ואחד המקדש דלעתידי
מרחוק".

רבי לוי יצחק מברדיטשוב מבאר זאת
באמצעות משל (כמובא שם), לאב אשר תפר
לבנו בגד יקר, והבן קרע את הבגד לכמה
קרעים. הכין עבורו האב בגד שני, אך הבן
קרע גם אותו. תפר האב עבור בנו בגד
שלישי, אך לא נתן לו ללושבו, אלא "לפרקים
רחוקים ידועים" הוא מראה לבן את הבגד
באומרו, שכאשר יתנהג כראוי, יקבל הבן את
הבגד ללושבו. כך מכוון האב את בנו ללכת
בדרך הישרה, עד אשר נהפך לו הדבר "כמו
טבע", ואז מוסר האב לבנו את הבגד כדי
שילבשהו.

ב. "מראין" – בעיקר לזקוקים להכוונה

מן המשל שלעיל ניתן ללמוד בין השאר,
שכאשר מראים בשבת חזון "לכל אחד ואחד
המקדש דלעתידי", מתכוונים בעיקר לאותם
יהודים שיש צורך לכוונם שיתנהגו כראוי, ולא
יגרמו ח"ו על ידי מעשיהם לכך ש"המלבוש
היקר" יקרע "לכמה קרעים".

כלומר, לא זו בלבד שבשבת חזון, שבה
מתגלה בית המקדש דלעתידי [שבשבת זו
מתגלה המקדש באופן של ראייה, כנאמר
"מראין... המקדש דלעתידי"], מתגלה הדבר

(1) ראה שלי"ה חלק תושב"כ ר"פ יושב – נעתק בלקוטי
שיחות ח"ה ע' 131 הערה 1.
(2) נעתק ברשימות הצ"צ לאיכה ע' 45 (אודות לנ"ח ח"ב ע'
אצ"ו) בהערות.
(3) ראשי פרקים מתולדותיו ראה בתחילת ספר פלת הרמון
לבראשית ולשמות.
(4) עירובין יט, א (בנוגע ל"פושעי ישראל" ו"דיקנין").
וש"נ. וראה גם מדרש תהלים ע"ה"פ (צב, יא) צדיק כתמר
יפרח.
(5) תניא ספמ"ז.

ובפשטות – אַז אַ איד איז מאמין באמונה שלימה, אַז משיח צדקנו, „מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כו”⁶, און אַלס „משיח ודאי” (דורך דעם וואָס „עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל”)⁷ – קומט איצטער ממש אַריין אין דעם בית הכנסת, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, ער פירט אַלע אידן בתוך כלל ישראל אין ארץ הקודש, אין ירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי.

* * *

שטייענדיק באלף הששי עצמו, לאחרי „חצות” האלף, לאחרי שנת ה’ת”ק⁸, און לאחרי די פאַרשידענע קיצים וואָס זיינען שוין דורך, בשנת תר”ח⁹ ושנת תרס”ו¹⁰, ביז – די הכרזה פון נשיא דורנו „לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה” (בשנות תש”א-תש”ג)¹¹, וואָס בשנים אלו איז אַלץ מערער צוגעקומען אין גילוי פנימיות התורה. ובהמשך השנים איז אין דעם צוגעקומען מערער און מערער, ביז – הפצת המעינות חוצה בכל קצוי תבל, אפילו אין אַ פינה נידחת בעולם, און ניט נאָר וואָס דאָרטן האָבן דערגרייכט די תוצאות פון הפצת המעינות חוצה, נאָר אויך די מעינות פון פנימיות התורה בעצמם.

. . . מ’האָט שוין פאַרענדיקט אַלע ענינים, און דער ביהמ”ק איז עומד ומוכן למעלה, ועד”ז בנוגע צו אַלע ענינים – איז שוין „הכל מוכן לסעודה”, מ’האָט אַלע ענינים פאַרטיק ווי אין אַ פאַרמאָכטע תיבה און מ’האָט אָפּגעגעבן די תיבה און איר שליסל צו יעדער איד¹²,

די איינציקע זאָך אויף וואָס מ’וואָרט איז – אַז אַ איד זאָל געבן נאָך

(6) רמב”ם ה’ מלכים פי”א ה”ד.

(7) רמב”ם שם.

(8) ראה ס’ השיחות תש”נ ח”א ע’ 254. וש”נ.

(9) ראה ס’ השיחות תורת שלום ע’ 237. אגרות קודש אדמו”ר מהוריי”צ ח”א ע’ תפה.

(10) ראה שיחת אחש”פ תש”ל (נדפסה בהמשך תרס”ו בהוספות. לקו”ש ח”ז ע’ 209).

(11) „קול קורא” בהקריאה והקדושה” תש”א-תש”ג (אגרות קודש אדמו”ר מהוריי”צ ח”ה ע’ שסא ואילך. שעז ואילך. תח ואילך. ח”ו ע’ תל ואילך).

(12) ראה לקו”ש חכ”ח ע’ 289. וש”נ.

מלמעלה כדי לעורר את האדם לתשובה, כגון „בת קול שמנהמת כיונה ואומרת אוי לבנים שבעוונותיהם החרבתי את ביתי...”⁶ וכדומה, שואלים: מהי התועלת בהכרזות אלו, כאשר רוב האנשים למטה אינם שומעים את בת הקול? ידוע ההסבר על כך⁸, שהנשמה שלמעלה שומעת תמיד את בת הקול, ועל ידי כך „מהדהד” הדבר גם בנשמה שלמטה, כנאמר⁹ „אף-על-גב דאיהו לא חזי, מזולו חזי” (=אף על פי שהוא לא ראה, מזולו ראה). ולכן רואים בפועל, שלפתע מתעוררים אצל האדם הרהורי תשובה, ללא שום הכנה והתבוננות מצדו, וזוהי השפעתם של הכרוזים העליונים, אשר הנשמה למעלה שומעת.

לכאורה ייתכן לומר, שדומה לכך ה”מחזה” של שבת חזון: למרות שהאדם אינו רואה זאת בעיני בשר, ולפעמים אף אינו רואה זאת בעיני השכל וההגיון, והוא יודע שכך הוא הדבר רק מפני אמונתו בדברי חכמים – בכל זאת משפיע ה”מחזה” על כל יהודי.

אך לאמיתו של דבר צריך לומר, שיש הבדל בין ההשפעה הנובעת מה”מחזה” בשבת חזון, לבין ההשפעה של „בת קול”:

על ההתעוררות בעקבות הכרוזים שלמעלה נאמר¹⁰, שמפני היותה רק מצד „אתערותא דלעילא”, ולא מצד האדם שלמטה, הרי אין לה קיום אצל האדם, אלא אם כן הוא מפנים בענין זה בעצמו.

לעומת זאת, ההליכה בדרך הישרה כתוצאה מהמחזה של שבת חזון היא קבועה ויציבה, ואף אינו קיים החשש „פן יחזור לסורו”, כיון ש”נעשה אצלו כמו טבע”.

מכך מובן, שה”מחזה” בשבת חזון, אשר כל יהודי „רואה” את המקדש שלעתידי, מגיע אמנם מלמעלה, אך הוא משפיע על היהודי כך שהדברים יפעלו בו מצד עצמו. ולכן, גם

(6) ברכות ג, א.

(7) לקו”ת תצא לו, ד. ד”ה אריב”ל בכ”י ב”ק כו’ תש”ב פ”א. ובכ”מ.

(8) מקומות שבהערה הקודמת. לקו”ת האוינו עא, ד. המשך תרס”ו ע’ קא, וראה גם לקו”ת במדבר ו, ג. ועוד.

(9) מגילה ג, א. סנה’ צד, רע”א.

(10) ראה לקו”ת ויקרא ד”ה אדם כי יקריב (והבא בלקו”ת במדבר שם, ב, סע”ב ואילך.

ההנהגה הטובה הנובעת מכך „נעשית אצלו כמו טבע”.

ה. בית המקדש השלישי הוא נצחי ודרושה הכנה מתאימה

אך יש להבין: כיצד ייתכן שה”מחזה” של שבת חזון ישפיע על האדם עד כדי הליכה בדרך הישרה שתהיה אצלו „כמו טבע”, כך שלא „יחזור לסורו” כלל, כאשר המחזה אינו נובע מעבודת האדם, אלא „מראין” אותו מלמעלה?

כדי להבין זאת יש להקדים ולהסביר את הטעם בפנימיות לכך שהאב אינו נותן לבנו את „הלבוש השלישי” כל עוד הליכתו בדרך הישרה עדיין אינה „כמו טבע”

– בשונה משני ה”לבושים” הראשונים, אשר האב נתן לו ללבוש למרות שלא היה בטוח כיצד יתנהג הבן. ויותר מכך, יש לשאול לגבי הנמשל: הרי כלפי שמים גלוי שהוא יקרע אותם!?

ההסבר לכך בפנימיות הוא:

החידוש של „הלבוש השלישי” על פני שני ה”לבושים” הראשונים הוא, כנאמר בספר זוהר¹¹ (על הפסוק¹² „אם ה’ לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בור”)), שהבית הראשון והשני הם „בניינא דבר נש דלית ב’ קיומא כלל” (=בנין בני אדם, שאין לו קיום), ואילו הבית השלישי, שהוא „בניינא דקודשא-בריך-הוא”, יהיה קיים לעולם.

וכיון שיחודו של הבית השלישי הוא בקיומו הנצחי, צריכה גם הכנת הבן ללבישת הלבוש השלישי להיות באופן שהוא יגיע לדרגה שבה אין חשש „פן יחזור לסורו”.

1. בית המקדש השלישי – כנגד יעקב

מדוע דוקא בית המקדש השלישי קשור לענין של „בניינא דקודשא-בריך-הוא” ולקיום נצחי?

(11) ח”ג רכא, א. ח”א כח, א.

(12) תהלים קכו, א.

הוספה בשורת הגאולה

לג.

ווי גערעדט לאחרונה כו"כ פעמים, אַז לויט אַלע סימני הגאולה איז „הנה זה (משיח) בא" תיכף ומיד ממש (און דאָס וואָס משיח איז נאָך ניט געקומען איז אינגאַנצן ניט פאַרשטאַנדיק).

* * *

דער ענין איז נאָך שטאַרקער געפֿינענדיק זיך איצטער אין אַ בית משולש, אַ ביהכנ"ס, ביהמ"ד און בית מעשים טובים וגמילות חסדים, ובמיוחד – פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, משה שבדורנו – וואָס דאָס איז מעין והכנה צו דעם בית המקדש השלישי, וואָס איז אויך אַ בית משולש: ביתי בית תפלה², בית תורה (מקום סנהדרין לעבן לשכת הגזית³), און בית גמילות חסדים (וואָס ווערט נמשך דורך) הקרבת הקרבנות⁴.

... ובפרט אַז דערצו איז דאָס אויך דער זמן זכאי – שבת תשעה באב בזמן תפלת מנחה, ווען עס ווערט אַ התגברות חדשה פון (לידת ו)מזל משיח צדקנו, און דערצו נאָך – אין דעם יאָר ה'תנשא"א, ר"ת ה' תהי' שנת נפלאות אראנו, ביז די נפלאות פון דער גאולה האמיתית והשלימה (אויף וועלכע עס שטייט „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"⁵).

איז דערפון אַלעם מובן – אַז די איצטיקע צייט און דער דאָזיקער אָרט איז אַ זמן ומקום הכי מסוגל אויף ביאת משיח צדקנו.

1) שה"ש ב, ח. ובשהש"ר עה"פ.

2) ישע"י ז, ז.

3) ירושלמי מכות פ"ב ה"ו. מכילתא ס"פ יתרו. פרש"י ר"פ משפטים. מדות פ"ה מ"ד.

4) סנהדרין פו, ב (במשנה). רמב"ם הל' סנהדרין פי"ד הי"ב.

5) ראה בארוכה מכתב בין עשירי בשבט וט"ו בשבט תשמ"ז (לקו"ש חל"א ע' 235 ואילך).

6) שה"ש תשמ"ז – שיחת ש"פ תרומה. וש"נ.

7) מיכה ז, טו.

ממטה למעלה²⁰. והאופן שבו בית המקדש הוא מצד "שלישי". כלומר, שמשני העינים ביחד, "מעלה" ו"מטה", נוצרת מציאות "שלישית", הכוללת את שניהם ביחד. אופן זה הוא כנגד יעקב, מדת התפארת, מדת אמת – "מבריה מן הקצה אל הקצה" – כוללת את הקצה העליון ביותר עם הקצה התחתון ביותר, ההופכים למציאות אחת.

וזהו ההבדל בין שלושת בתי המקדש:

בתקופת בית ראשון היו ישראל צריכים להיות בעיקר בבחינת "צדיקים"²¹, אשר "ממשיכים" אלקות מלמעלה למטה, וכיון שהיתה זו המשכה "מלמעלה", לא היתה קשורה כל כך אל ה"מטה", ולפיכך ייתכן בה הפסק.

בתקופת בית שני, שלאחר הבית הראשון ולאחר התיקון על החורבן²², היו ישראל בדרגת בעלי תשובה²³, שמהותה²⁴ היא זיכרון

בבית שני על בית ראשון – משמע שהשייכות דבית שני ליצחק היא גם מצד המעלה שבמדת הגבורה.

20) ושתי מעלות בקו ההעלאה על קו ההמשכה: א) להיותו בא מצד התחתון, הוא בפנימיות בו יותר (ראה לקו"ת ויקרא ב, סע"ב ואילך). ב) מכיון שלמעשה יידיך תכסוף, הרי גם האור שנמשך ע"י זה הוא "מבחינת פנימיות יותר" (ראה לקו"ת שה"ש כב, ג ואילך). וראה לקמן הערה 26.

21) ולכן בנין והתחלת ביהמ"ק הא' ה' בזמן דקיימא סיהרא באשלמותי, בזמן שלמה (וח"א קג, א. וראה שמו"ר (פס"ט), כו) ובכ"מ.

22) ואף שהתיקון לא ה' או בשלימות, שלא רק שלא ה' או הגילוי כבבית ראשון (ראה יומא כא, ב), אלא שגם ענין הגלות לא נתבטל לגמרי "כי היו מלכי עו"כ מושלים עליהם", וגם ברוחניות לא היתה אז חירות אמיתית שלכן הוצרכו או ל"כמה גזירות וסייגים (בכדי) שלא תהי' ניקת ההיציגים" (לקו"ת ר"ה נו, ג), מ"מ, הרי

א) בפרטים אלו שנתתקנו בבית שני, מכיון שהיו לאחרי החורבן והתיקון כו' ומצד עבודת המטה, יש בהם מעלה לגבי כמו שהיו בבית ראשון (ונ"ד המעלה שבהעבודה דיהו"ת לגבי העבודה דיהו"ת אף ש"א"א להיות ביטול הישות לגמרי" (קונט' עה"ח פ"ט), כי ע"י עבודה זו דוקא נעשה בירור הגוף ונה"ב (קונט' עה"ח שם. ובכ"מ) וראה לקו"ש [המתורגם] ח"ו ע' 182 ואילך.

ב) ע"י הגזירות והסייגים נמשך אור נעלה יותר (ראה לקו"ת

מטות פה, א. המשך תרס"ז ע' פט. ועוד) וראה הערה הבאה.

23) שגם בהם – ב' קצות אלו: מצד אחד, רוב הבע"ת [מלבד אלו שהגיעו לבחי' תשובה – ראה המשך ר"ה תשי"ה ספט"ז] צריכים שמירה יתירה ולומר אי אפשרי (לקו"ת ואתחנן ט, ד), בדוגמת הסייגים שבבית שני; אבל ע"י שמירה זו גופא, מתרחקים מן הרע גם מצד חומר הגוף ונה"ב השייך לחטא, ו"מעלתן גדולה ממעלת אלו שלא חטאו מעולם" (רמב"ם הל' תשובה פ"ו ה"ד).

24) ולכן בנין והתחלת ביהמ"ק הב' ה' בזמן

ההסבר לכך באופן כללי הוא, ששלושת בתי המקדש הם כנגד שלושת האבות: הבית הראשון הוא כנגד אברהם, בית שני – כנגד יצחק, ובית שלישי – כנגד יעקב¹³. וכיון שמדתו של יעקב היא אמת – שמשמעותה היא, שלא ייתכן בה הפסק ושינוי¹⁴, לכן בית המקדש השלישי, שהוא כנגד יעקב, קיים בקיום נצחי¹⁵.

ז. ראשון, שני, שלישי

כדי לבאר יותר את הקבלת שלושת בתי המקדש כנגד האבות [ואת הקשר שבין שני הטעמים לקיום הנצחי של בית המקדש השלישי – היותו כנגד יעקב והיותו "בניינא דקודשא בריך הוא"]:

מהותו של בית המקדש (דאיקרי משכך¹⁶) היא – "ושכנתי בתוכם"¹⁷, הקשר שבין הקב"ה לעולם. ובכך יש שלושה אופנים (הנרמזים במספרים – ראשון, שני ושלישי¹⁸):

האופן שבו בית המקדש הוא מצד "ראשון", כלומר, מצד הקב"ה, כפי שהוא "נמשך" ויורד מלמעלה למטה. זהו ענין החסד, מדתו של אברהם, המשכה מלמעלה למטה.

האופן שבו בית המקדש הוא מצד "שני", כלומר, מצד העולם, באופן של זיכרון הנבראים והעלאה ממטה למעלה. אופן זה הוא כנגד יצחק¹⁹, שמדתו היא גבורה, העלאה

13) ראה לקו"ת מטות (פג, ג), דגאולה ראשונה היתה נכוחת אברהם וכו'. ומפרש ע"י ביהל אור לתהלים שם ס"ב (ע"פ מרז"ל פסחים פה, א): בית הראשון כנגד אברהם וכו'. ולהעיר מרמב"ן תולדות (כו, כ). בבחי' שם ועוד. צפע"ג עה"ת ויצא כת, יז.

14) "היפך נהרות המכובים במשנה פ"ח דפרה, שהיא מה שנפסקים לפעמים" (לקו"ת שם. ובכ"מ. וראה לקו"ש [המתורגם] ח"ו ע' 98 הערה 38 בשוה"ג).

15) לקו"ת שם ואילך.

16) עירובין בתחלתו.

17) תרומה כה, ח.

18) ראה גם לקו"ש [המתורגם] ח"ב ע' 10 [ובארוכה – שיחת ש"פ בהו"ב תשל"א] לענין חודש הראשון השני והשלישי, שהנקודה חודש ניסן היא יצי"מ – המשכה מלמעלה; חודש אייר – ספ"ה, העלאה מלמטה; חודש סיון – מ"ח, חיבור עליונים ותחתונים.

19) באהו"ת מטות ריש ע' א' שכח מבואר (וכ"מ בלקו"ת שם פג, ג), שהשייכות דגאולה השני' ליצחק היא – כי יצחק הוא בחי' דין וגאולה השני' לא היתה גאולה שלימה. אבל מהמבואר בד"ה נחמו עת"ר בסופו (וראה גם ב"ב ג, סע"א) שיש מעלה

ח. איחוד "מעלה" ו"מטה" על ידי עצמותו יתברך

כיצד ייתכן שה"מטה", שהוא מוגבל ומשתנה, יתאחד עם ה"בלי גבול" של ה"מעלה" – על כך נאמר בספר הזוהר¹¹, שהמקדש שלעתידי הוא "בניינא דקודשא" בריך-הוא, "בונה ירושלים ה', איהו ולא אחרא":

כאשר ה"המשכה" וההשפעה האלוקית נובעת מן הדרגות הגלויות יותר של האלקות, והרי לכל גילוי, נעלה ככל שיהיה, יש הגדרה והגבלה, או ה"מעלה" וה"מטה" הם שני ענינים.

אך כאשר מאיר גילוי עצמותו יתברך – ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו³⁰, פנימיות ועצמות אין סוף ברוך הוא³¹ – שהיא מושללת מכל התיאורים וההגדרות – "שלילת הגבול" ושלילת הבלי גבול³², הרי אז הפכים ה"גבול" של ה"מטה" עם ה"בלי גבול" של ה"מעלה" לדבר אחד³³.

ט. "מראין" – משפיע על ה"מטה" באופן נצחי

זהו ההסבר לכך שה"מחזה" של שבת חזון, כאשר "מראין לכל אחד ואחד המקדש דלעתידי", משפיע על האדם להתנהג בדרך הישרה עד כדי היותה "כמו טבע", בדיוק כאילו ראה את ה"מחזה" מצד עצמו, למרות שמראים לו את המחזה מלמעלה:

הנצחיות של המקדש שלעתידי אינה רק מצד המקדש, אלא גם מצד העולם שבו הוא נמצא. כי מצד גילוי עצמותו יתברך הרי "הוי" ימלוך לעולם ועד³⁴, שה"מון", שמהותו היא

ועליית המטה. לפיכך קשור הבית השני אל העולם²⁵. ומשום כך נאמר "גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון", שהבית השני היה קיים בעולם זמן רב יותר²⁶ מאשר הבית הראשון²⁷.

אך בכל זאת, כיון שה"עולם" הוא מדוד ומוגבל²⁸, הרי גם הבית השני היה קיים באופן של מדידה והגבלה.

וזהו החידוש של הבית השלישי, שכיון שמהותו היא התאחדות ה"מעלה" וה"מטה" ביחד²⁹, לפיכך הוא יתקיים לנצח, כי ה"גבול" של העולם עצמו יהיה בלי גבול.

ממשלת כורש נתן נפקתא לבנינו וכו' (עזרא ו, ד. וראה ג"כ ר"ה ד, א).

(25) רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ז – נתבאר בארוכה בהתועדות דשמחת בית השואבה תשכ"ד [לקמן ע' 70 ואילך. לקו"ש ח"ט ע' 101 ואילך]. ואכ"מ.

(26) ראה לקו"ת ויקרא ב, ריש ע"ד: "אוי יהי דבר המתקיים .. שע"י בירור נה"ב נמשך .. בחי' כי לא אדם". ולכאורה הכוונה שם, שהטעם מה שבחי' אתעדלית יש לה קיום יותר, היא [לא רק שע"י העבודה, נעשה האדם כז' להאור, אלא] גם, מצד מעלת בחי' האור הנמשך על ידה (ראה לעיל הערה 20) בחי' "לא אדם" שאין שייך בו שינויים (ראה תו"א עב, ג. ובכ"מ).

ועפ"ז יש לומר, שגם באריכות השנים דבית שני – ב' טעמים אלו. ולהעיר מאוה"ת ש"ש ע' א'תכנו.

(27) חגי ב, ט. ב"ב ג, סע"א ואילך. וראה הערה הבאה.

(28) ראה שעוהו"ה פ"ז (פב, א).

(29) שהרי העילוי דלעתידי הוא שאו יהי "כדין וכדין" – ראה

לקו"ת ד"ה ושמתו כדכד. לקו"ש [המתורגם] ח"ז ע' 211 ואילך. ועוד.

וע"פ המבואר בלקו"ש ח"ח ע' 27 (הערה השני' להערה 42) ש"עיקר המעלה הוא זיכרון המטה, אלא שתכלית השלימות שבזה הוא ש"המטה" יתעלה כ"כ עד שיהי' בו גם ענין ה"אור" של העליון* – יומתק מה שבית שלישי שייך לבית שני יותר מלבית ראשון

[ראה פיה"מ להרמב"ם בהקדמתו, בב"י סדר המסכתות (מס' מדות) ותו"ט פתיחה למס' מדות – נעתקו בלקו"ש [המתורגם] ח"ז ע' 209 הערה 5 – בשוה"ג. ולהעיר גם מה ששנייהם (בית שני ובית שלישי) נקראים "בית אחרון" (ראה חז"ב קג, א. ועפ"ז יש לתווכ' פ' הוור (ח"א כח, א) ש"הבית הזה האחרון" קאי אביהמ"ק השלישי עם דרשת רז"ל (ב"ב שם) שקאי אביהמ"ק השני].

– כי בית שני ענינו הוא העלאה המטה, וזהו עיקר המעלה שבבית השלישי.

(* וע"ד המבואר בלקו"ש [המתורגם] ח"ח ע' 194 הערה 27. בענין תלמוד ומעשה, דאך שגם גילוי העצם (שנעשה ע"י לימוד התורה) הוא [לא ענין נוסף. כ"א] נוגע לענין ה"דירה". המשכת העצמות – בכל זה, המעשה הוא העיקר.

לזכות

כ"ק אדוננו מורנו זרבינו

מלך המשיח

☞ ☞ ☞

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ה)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

☞ ☞ ☞

יחי אדוננו מורנו זרבינו מלך המשיח

לעולם ועד

(30) הושע ו, ג. וברש"י שם: ביום השלישי – בבנין בית השלישי.

(31) ד"ה יחינו מיזמים לקו"ת דברים (ס"ד, א). דשנת תרצ"א (בסה"מ קונטרסים ח"א) בסופו. ועוד.

(32) המשך תרס"ז ריש ע' קסח. ובכ"מ.

(33) ראה גם לקו"ש [המתורגם] ח"ז ע' 213.

(34) בשלח טו, יח.

וע"פ מ"ש בפנים יש לבאר פירש"י (שם פסוק יז ד"ה מקדש): "ואימתי יבנה בשתי ידים, בזמן שה' ימלוך לעולם ועד" – שהשייכות ד"שתי ידים" ל"הוי' ימלוך לעולם ועד" היא, כי ענין הבנין בשתי ידים הוא החיבור של בחי' הבל"ג ד"שמים" שמצד בחי' "מין" עם הגבול ד"ארץ" שמצד בחי' "שמאל" (ראה לקו"ת נשא כא, ג"ד), ועיקר חיבור זה יהי' "בזמן שהוי'

"שינוי" – הוא עצמו נעשה נצחי ובלתי מוגבל.³⁵

[כפי הידוע³⁶ בענין אחדות ה', שהאחדות האמיתית של הוי' אחד, ובמיוחד כפי שהיא מצד עצמותו יתברך, היא כאשר האחדות אינה רק מצד אלקות, אלא גם מצד הבריאה עצמה]. ולכן, כאשר מראים ליהודי את המקדש שלעתידי, שהוא נצחי גם מצד ה"מטה", "מתלבש" אצל היהודי העדר השינוי גם מצד האדם, ואף מצד גופו ונפשו הבהמית, שגם מצדם נעשית ההליכה בדרך הישרה אצלו כמו טבע, ולא ייתכן כלל שיחזור לסורו ח"ו.

י. חב"ד – אחדות ה' חודרת ב"מטה"

זהו ההסבר בפנימיות לכך שענין זה של שבת חזון, שבה "מראין לכל אחד ואחד המקדש דלעתיד", נתגלה על ידי רבי לוי יצחק מברדיטשוב, שהיה לו קשר מיוחד אל אדמו"ר הזקן ואל חסידות חב"ד³⁷, ולאחר מכן נתגלה בפועל על ידי רבי הלל מפאריש, שהיה מגדולי חסידי חב"ד³⁸.

– כי החידוש של חסידות חב"ד הוא³⁶, שאחדות ה' תחדור ותורגש בעולם לא רק מצד "למעלה" (ובאדם עצמו – בדרך אמונה), אלא גם מצד ה"מטה" (ובאדם עצמו – וידעת"). זוהי מהותה של שבת חזון, שהענין של "מראין", המגיע מלמעלה, ישפיע ב"מטה", עד אשר הנהגתו בדרך הישרה תיעשה "כמו טבע", כדלעיל.

יא. שבת חזון בהמשך לפסח ולשבועות

כשם שהבית השלישי, שהוא כנגד יעקב,

ימלך לעולם ועד, כאשר גם הגבול דומן עצמו יהי בבחי' בל"ג כבפנים.

אלא שבכללות ה' ענין זה גם במקדש שבעוה"ז ואפילו במשכן (לקו"ת שם). וראה גם לקו"ש ח"ז שם בפירוש "כנגד היכל וכתליו".

(35) עט"ר ז, א. ע"ש באריכות.

(36) ראה לקו"ש [המתורגם] ח"ט ע' 168 ואילך.

(37) ראה מכתביו וכו' – נדפסו בספר התולדות אדו"ה (קה"ת, תשכ"ז) ע' רנו (בהוצאת תשמ"ו – ח"ד ע' 1020).

(38) להעיר ג"כ שהיאצ"ט של ר' הלל הוא בחדש מנחם אב (בי"א בו) ש"ק פ' נחמו.

בא אחרי ההקדמה של הבית הראשון והשני³⁹, שהם כנגד אברהם ויצחק (ולכן הוא נקרא "שלישי") – למרות שהוא נעלה מהבית הראשון והשני⁴⁰,

כך גם שבת חזון, אשר בה מראים את הבית השלישי, באה בהמשך לחג הפסח, שהוא כנגד⁴¹ אברהם

– שהרי שבת חזון היא השבת שלפני⁴² תשעה באב (או תשעה באב עצמו, כשחל בשבת) – ותשעה באב חל תמיד באותו יום שבו חל היום הראשון של פסח, על פי הסימן "א"ת⁴³ –

ובהמשך לחג השבועות, שהוא כנגד⁴¹ יצחק. כי כל הגילויים העליונים של הרגל "נמשכים" עד לרגל שלאחריו⁴⁴, והרגל שלפני שבת חזון הוא חג השבועות.

ההסבר לכך הוא:

ההבדל בין פסח, זמן יציאת מצרים, לבין שבועות, זמן מתן תורה, הוא, שיציאת מצרים הוא גילוי מלמעלה, באופן של אתערותא דלעילא שאינה תלויה ב"מטה", והוא כנגד אברהם, אשר מדתו היא חסד והמשכה מלמעלה למטה. חג השבועות, שלאחר עבודת ספירת העומר ונקרא על שם כך "שבועות", על שם "שבעה שבועות תספר לך", קשור אל ה"מטה"⁴⁵ (וכן בהיותו "זמן מתן תורתנו", הרי

(39) וגם, בו עצמו יהיו בית הראשון והשני (זח"ג רכא, א) – בדוגמת מה שבת"ת ישנם ב' הקינן דח"ג.

(40) להעיר מהמבואר בלקו"ת תוריע כג, רע"ג (בענין המדות תג"ת).

(41) לקו"ת במדבר יד, ג. פנהס עו, ב. ועוד. וש"נ.

(42) ע"ד שבת הגדול – שלפני פסח.

(43) טור ושוע"ע או"ח סתכ"ח ס"ג – והרי גם "סימן" בתורה שייך להעיר מסיפני טהרה דבהמה וכו', שהם גורמים טהרה ולא רק מודיעים – ראה צפע"ג [להגאון הרגזיבי] על הרמב"ם ה' מאכלות אסורות רפ"א. לקו"ש ח"א פ' שמיני ובהסגנם שם.

(44) ראה לקו"ת ברכה צח, ב.

(45) אלא שכולל בו גם ענין דיום הבכורים (ברכת ה' מלמעלה למטה). ויום השבועות עצמו היה איחוד המטה ומעלה: (יש בו הענין דתספרו ויש בו הענין שבא מנומלי יום החמשים יום.

וע"ד שבח המצות (לוי ועשי עוגות דאברהם – ב"ד פמ"ח, יב) יש בו ענין הפסח (גדי עוי"ם ידבחק – תיב"ע. פד"ר"א פל"ב. פרשי' תולדות כו, ט) והמורד (דקו האמצעי, יעקב – לקו"ת שה"ש טו, א). וע"ד שבה"ח (ויעקב נסע סוכות – זח"ג ק, ב) יש בו חג האסיף (ונעלי' מגרנך כו' לבית) ואסיפה

החידוש העיקרי של מתן תורה הוא "התחתונים יעלו לעליונים והעליונים ירדו לתחתונים"⁴⁶, והוא כנגד יצחק, אשר מדתו היא גבורה והעלאה ממטה למעלה⁴⁷.

וכיון שבשבת חזון מראים את הבית השלישי, הכולל "המשכה" ו"העלאה" גם יחד – לכן היא בהמשך ולאחרי פסח ושבועות.

יב. שבת חזון – שילוב שני הקווים בתורה

שני קווים אלו – "העלאה" ו"המשכה" – קיימים, ככל הענינים, גם בתורה עצמה⁴⁸. זהו ההבדל בין ארבעת החומשים הראשונים לבין משנה תורה, אשר "משה מפי עצמו אמרו" (וברוח הקודש)⁴⁹:

אמנם, גם ארבעת החומשים הראשונים ניתנו לנו על ידי משה רבינו, אך משה מסרם כשליח בלבד⁵⁰ (כלומר, אין מעורבת בהם

בברכת ה' רבה (שלא כנאמר בכה"ג ג"פ שמחה – יל"ש אמור רמו תרגו).
(46) שמו"ד פ"ב, ג. וראה גם תנחומא וראו טו.

(47) ואף שבמ"ת נתחדש גם "העליונים ירדו לתחתונים" (וראה לעיל הערה 18, שלכן ה' מ"ת ביראה תליתאי) – הרי (א) גם "העליונים ירדו לתחתונים" עיקר החידוש הוא (לא) המשכה מלמעלה – שהרי זה ה' גם לפני מ"ת – כ"א ירידת העליונים לתחתונים, שהגילוי במ"ת נקלט בגשמיות העולם (ראה לקו"ש ח"ז ע' 23-4).

(ב) עיקר הכוונה של ביטול הגזירה היא [הנתינת כח על] "התחתונים יעלו לעליונים" (שהתחלה מיד לאחרי מ"ת), אלא שזה ה' אפשר רק ע"י ירידת הוי' על הר סיני – ואני המתחזק" (ראה לקו"ש שם ע' 23).

בסגנון אחר קצת: במ"ת ישנו הענין דידבר אלקים (דוקא) את כל הדברים האלה כו' ובצירוף קול שופר (דע"ז ע"ם יחרדו" ובמש"ג) וירא העם ויגעו גו"א* ויש בו תכלית הענין מתן התורה ולאח"י – ישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד. ולהעיר מתניא פד"ה שההתחזקה היא "התורה ירדה ממקום כבודו כו" ואח"כ צ"ל יגיעת האדם להבין ולהשיג כו' ואח"כ נעשה ייחוד נפלא שאין יחוד כמוהו ולא כערכו נמצא כלל בגשמיות כו".

(48) בכללותו הוא הפרש שבין תושב"כ ותושב"ע – ראה הערה 52.

(49) מגילה לא, ב. תוספות שם. וראה לקו"ת שה"ש (כ, ג), ש"מפי עצמו" הוא בחי' ז"א דאצילות, ש"משם ה' שרש נביאתו והשגתו" של משה.

(50) רש"י מגילה שם ד"ה משה.

(*) והתכלית בזה ובא באותו יום בפועל – קבלת יעקב את הברכה. (פ"ק שבת 127א) ונאמר מר דהתלמיד בעת שיושב לפני הרב (שבת 127 ב).

השגה שכלית של נברא ואפילו לא השגתו של משה רבינו) – המשכה מלמעלה.

ואילו את משנה תורה מסר משה כאומר זאת "מפי עצמו"⁵¹. כלומר, הדרגה שממנה נמסרו הדברים "התלבושה" והתאחדה בהשגתו השכלית של משה⁵¹, כעבודת התחתונים⁵².

לפיכך (התחלת⁵³) "משנה תורה" היא "אלה הדברים", דברי תוכחות⁵⁴, כי דברי התוכחה מביאים לידי עבודת התשובה, שהיא (כדלעיל בסעיף ז) העלאה ממטה למעלה.

זהו אחד הטעמים והרמזים לכך שבשבת חזון, כאשר מראים את בית המקדש השלישי, מתחילים לקרוא במשנה תורה, כי כדי להגיע לגילוי הבית השלישי דרושים שני הקווים⁵⁵ של התורה: לא רק קו ההמשכה מלמעלה, אשר בארבעת החומשים הראשונים, אלא גם קו ההעלאה מלמטה, אשר במשנה תורה.

על ידי כך מגיעים לנאמר בסוף משנה תורה "עד הים האחרון", ואמרו חז"ל "עד היום האחרון"⁵⁶, עד ה"בית הזה האחרון", המקדש שלעתידי⁵⁷, שיתגלה⁵⁸ בביאת משיח צדקנו, בקרוב ממש.

(משיחות שמזחת בית השואבה תשכ"ד שבת חזון תשל"ל)

(51) שהרי "לאו מאלי ה' שונה להם משנה תורה .. אלא .. שמוע בסניני" – רש"י ז"ה כאשר צוך סנה"ג, וראה גם זח"ג ז, א (הובא בלקו"ת שם): מעצמו לא תנינן אלא מפי עצמו .. מפי ההוא קול דאחיד ב'.

וע"פ המבואר בלקו"ת (הובא לעיל הערה 49) ש"מפי עצמו" הוא בחי' ז"א, צריך לומר, שכוונת רש"י ב"לאו מאלי כו" היא שגם השרש דמשנה תורה הוא למעלה מבחי' ז"א, ורק שנתלבש בבחי' ז"א. ועיין בלקו"ש [המתורגם] ח"ד ע' 69 בהערות.

(51*) וראה לקו"ש ח"ט ע' 9 ואילך. לקו"ש ח"ז ע' 41.

(52) ראה זח"ג (רסא, א) שההפרש שבין ד' ספרים הראשונים למשנה תורה הוא דוגמת הפרש שבין תושב"כ לתושב"ע [הכוונה (ראה מ"ע אופן רמו. אה"ת פרשתנו ע' ז), שהשרש בתושב"כ לתושב"ע – בכלל – הוא משנה תורה] – והרי תושב"ע הו"ע העבודה ויגיעה בכח עצמו (המשך תרס"ז ע' שפג ואילך).

(53) ושמו אשר יקראו לו בלה"ק – דברים (ל' קשה).

(54) פרש"י שם (מספרי). וראה ג"כ ת"י ותיב"ע (צ').

(55) ובעיקר ענין התשובה (הבאה ע"י דברי תוכחות) וכפס"ד הרמב"ם ה' תשובה פ"ז ה"ה (אבל ענין תשובה זו היא, כברמב"ם שם, להגאל ע"י וענין הגאולה הוא קו הג', ביהמ"ק הג').

(56) וזאת הברכה לז, ב. ספרי ורש"י שם.

(57) ראה תיב"ע שם: בית מוקדש בתיראה.

(58) ראה לקו"ש [המתורגם] ח"ז ע' 95 הערה 63.